

KODE

KUNSTMUSEENE I BERGEN

ÅRSRAPPORT 2014

INNHold

Hilsen fra styreleder	04
Dette er KODE	06
Besøksstall	08
Intervju med direktør Karin Hindsbo	10
Organisasjon	14
Utstillinger	16
Konsserter	20
Formidling	22
Forvaltning	24
Kommunikasjon	30
Økonomi	33

Design: Overhaus

Trykk: Netprint

Alle foto: Dag Fosse

Unntatt side 13 og 20: Helge Skodvin

Forside: Detalj fra Elana Herzogs *Romancing the Rock* (2010),
vist i utstillingen *Nålens øye*

KODE Kunstmuseene i Bergen

E-post: post@kodebergen.no

Telefon: 53 00 97 04

www.kodebergen.no

HILSEN FRA STYRELEDER

2014 har vært et godt år for KODE og kulturbyen Bergen. Museumsbyggene i Bergen har hatt en rekke godt besøkte utstillinger, til tross for lengre perioder med stengte bygg som følge av nødvendig sikring og oppgradering. Arbeidet med sikring og oppgradering fortsetter i 2015. Siljustøl og Lysøen har hatt en økning i antall besøkende i 2014, og Troidhaugen har hatt en betydelig økning i konsertbesøket. Aktivitetsnivået og kvaliteten på KODEs tilbud lover godt for fremtiden.

Styret vil rette en særlig takk til nytilsatt direktør Karin Hindsbo for hennes engasjerte og kloke ledelse av KODE. Likeledes vil styret rette en varm takk til alle KODEs medarbeidere for innsatsen i 2014.

Jeg anser KODE for å være en av de ledende kunstinstitusjonene i Norge. Samtidig har vi internasjonale ambisjoner, fordi kunsten og musikken er grenseløs. Styret har besluttet at det skal startes opp et arbeid med ny strategi for KODE. Jeg gleder meg til å sette nye mål sammen med ledelsen og videreutvikle museet i samarbeid med medarbeidere, eiere og publikum.

Torger Ødegaard,
styreleder

Nikolai Astrup: Revebjeller (1920), Sparebankstiftelsen DNB/KODE

DETTE ER KODE

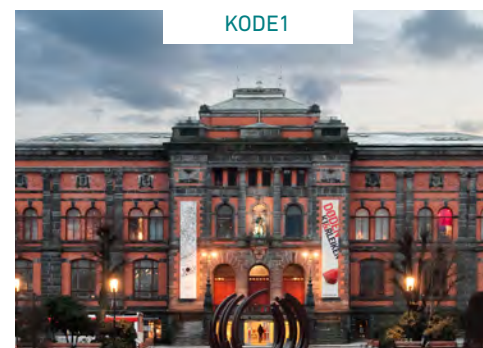
KODE er et av Nordens største museer for kunst, kunsthåndverk, design og musikk. En unik kombinasjon av kunstmuseer og kunstnerhjem. Av samtidskunst, historiske gjenstander, konserter og naturopplevelser.

KODE forvalter nærmere 50.000 gjenstander fordelt på malerier, papirverk, skulptur, installasjoner, video, musikkinstrumenter, møbler, kunsthåndverk og design. Disse kan man oppleve i fire museumsbygg i Bergen sentrum, og i komponisthjemmene til Ole Bull, Harald Sæverud og Edvard Grieg.

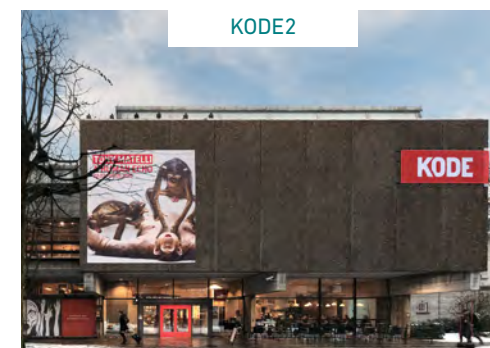
Lysøen, Siljustøl og Trolldaugen er en del av KODE og presenterer en helt særegen samling kunstnerhjem, med over 400 konserter hvert år og 900 mål med park- og naturområder.

I sentrum finner vi aktuelle, temporære utstillinger av visuell kunst og design, men også omfattende og rikholdige presentasjoner av Edvard Munch, J.C. Dahl og Nikolai Astrup. Rasmus Meyers samlinger og Sølvskatten er med på å utgjøre ryggraden til kunstsamlingen i sentrum. Her finner man også en samtidskunstavdeling og et eget kunstmuseum for barn, Kunstlab.

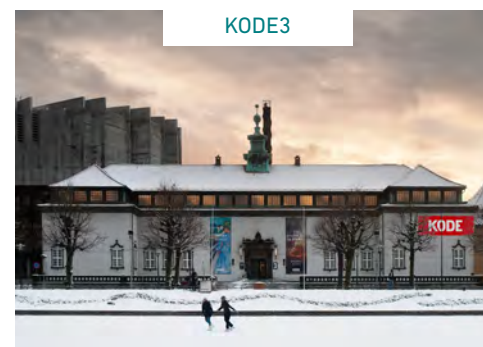
KODE ble i 2014 kåret til «Årets museum» av Museumsforbundet, blant annet fordi museet «har arbeidet seriøst og nyskapende med å utvikle og tydeliggjøre museets samfunnsrolle».

KODE1

KODE2

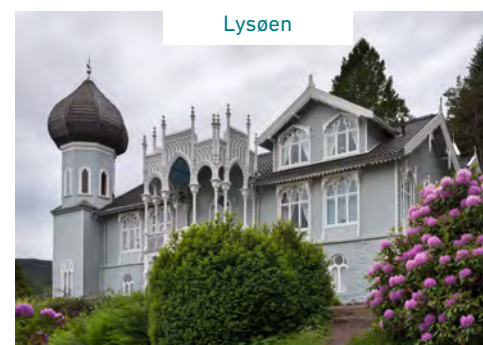
KODE3

KODE4

Trolldaugen

Lysøen

Siljustøl

BESØKSTALL

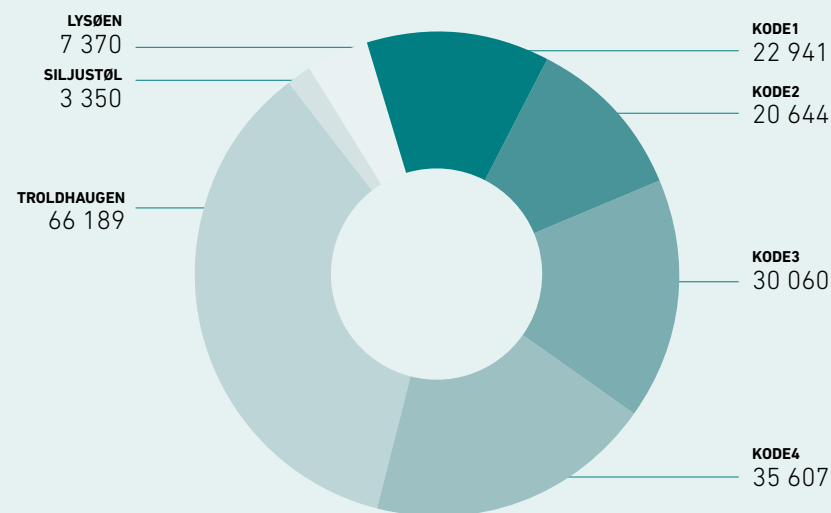

Det totale besøkstallet for 2014 tangerer nesten tallene fra 2013, til tross for at museet har vært igjennom lange perioder med stengte bygninger. På grunn av sikring og oppgradering av bygg, måtte KODE 4 holde stengt i fem måneder, mens KODE 2 hadde en lang periode uten utstillinger.

Besøket til Trolldhaugens offentlige konserter har i 2014 økt med 20 %, mens besøket på privatkonserter har økt med 6 %. Dette innebærer at den enkelte besøkende tilbringer mer tid på museet og tar med seg flere opplevelser. Også på Lysøen sees en økning i besøkstallet i 2014, til tross for utfordringer med offentlig kommunikasjon og konjunktursvingninger i gruppemarkedet.

186 161

Besøkende til
KODEs museer i 2014

TOTALT
KODE 1,2,3 & 4

109 252

TOTALT
KODEs komponisthjem

76 909

– FULL AV BEUNDRING FOR ALLE I KODE

Karin Hindsbo oppsummerer sitt første år i KODEs direktørstol.

I februar 2014 kom du fra Sørlandets kunstmuseum for å ta over som direktør for KODE. Fant du deg fort til rette i Bergen?

– Det har vært fantastisk å gå inn i jobben som KODE-direktør. Museet har en helt enestående samling, fordelt på syv museumsbygg med lang og særegen historikk. Den kombinasjonen av kunst, kunsthåndverk, design, musikk- og naturopplevelser som KODE kan tilby, gjør museet helt unikt. Det er også godt å være på plass i Bergen og kjenne at museet er så godt forankret i byen som det er. Vi føler stor oppbakking fra byen. Ordføreren brukte oss til og med som julekortmotiv. Bergenserne er stolte av KODE. Og det skal de fortsette å ha god grunn til å være.

Hvordan har det første året som KODE-direktør vært?

– Jeg er glad og takknemlig for å være her. Jeg er full av beundring for alle som jobber her, maken til kompetanse og vilje til å bevege seg videre har jeg sjelden sett. Jeg er også glad for å komme inn hit akkurat på det tidspunktet som jeg gjorde. For etter at KODE ble et konsolidert museum, har samlingen og kompetansen, ja, størrelsen endret

seg betraktelig. Fra å være fem ulike museer er vi nå ett. Det krever at vi tenker nyskapende og kreativt rundt hvordan organisasjonen skal være og fungere. Det er som om alle muligheter er åpne, samtidig som institusjonen er solid forankret i en lang og stolt historie. Dermed må og kan vi tenke grundig over hva vi er, hva vi har, og hva vi kan. En kjempefascinerende situasjon, der vi har mulighet til å ta institusjonen inn i fremtiden på en progressiv og moderne måte.

Hvilke oppgaver har du og museet tatt tak i dette året?

– Utover våre formidlingsoppgaver, som utstillinger og konserter, valgte vi i 2014 å fokusere på tre viktige felt: forvaltning, økonomi og organisasjonsarbeid. Dette er områder som i en museumsdrift kanskje kan være usynlige og usexy sett utenifra, men som det er helt nødvendig at fungerer. Samtidig som vi har gått i dybden på disse tre punktene, har vi klart å holde nivået og frekvensen oppe på utstillinger, konserter og formidlingsarbeid. Godt nok til at vi i 2014 ble kåret til «Årets museum» av Museumsforbundet. Det synes jeg er imponerende, om jeg får lov til å skryte litt.

KODE-direktør Karin Hindsbo

Hva er gjort av viktig forvaltningsarbeid?

– Blant annet et stort og omfattende renoveringsarbeid sammen med Bergen Kommune. Vi har gjennomført betraktelige oppgraderinger av fasadene på KODE 4, Troldhaugen og Siljustøl. Vi har også i fellesskap med Bergen Kommune utredet og planlagt den helt nødvendige utskiftningen av taket på KODE 1, slik at dette arbeidet kan igangsettes i 2015. Jeg synes det er flott at Bergen Kommune har ivaretatt så mange vesentlige oppgraderinger hos oss i 2014.

Du nevnte også økonomi som et satsningsområde i 2014?

– Ja, vi har jobbet for å øke egenkapitalen og likviditeten, for å gi museet et større handlingsrom. Dette har vi fått til gjennom økt omsetning og ved å se nærmere på våre driftskostnader. Nå har museet en sunn likviditet. Det er ingen liten jobb å snu dette i løpet av et år, særlig ikke for en så stor institusjon som KODE. Samtidig er det ikke slik at vi velter oss i penger, altså, vi kommer fortsatt til å måtte jobbe hardt med økonomien, men vi er på rett vei. Og det er i seg selv en tilfredsstillelse.

Det tredje punktet du trakk frem, var organisasjonsarbeidet?

– KODE har gjennomgått ganske store endringer fra 2007 og frem til i dag. I 2012 og 2013 var det igangsatt en større omstrukturering som jeg trådte rett inn i. Her skulle hele organisasjonen sees på med nye øyne. Hva er vi allerede gode på, og hvilke spisskompetanser trenger vi? Som et resultat av dette har vi nå kompetanserekruttert økonomisjef, markedssjef og kommunikasjonssjef inn mot 2015. Vi har også ansatt sikkerhetssjef i en nyopprettet stilling – for første gang i museets historie. Samtidig har vi, blant annet etter ønske fra KODEs ansatte, kartlagt hele organisasjonen ned i minste detalj. Samtlige medarbeidere har deltatt for å få oversikt over alle funksjoner og arbeidsoppgaver, slik at vi skal kunne sette sammen organisasjonen på best mulig måte. Det er fantastisk at de ansatte er så engasjerte i dette arbeidet. De vil rett og slett videre. De har store visjoner og ambisjoner for KODE. Det er en helt spesiell nerve i organisasjonen, som gjør det veldig inspirerende å jobbe her.

Detalj fra Elana Herzogs *Romancing the Rock* (2010), vist i utstillingen *Nålens øye*

Har det skjedd andre endringer i organisasjonsarbeidet?

– Etter en større strukturell prosess der behovene i den konsoliderte organisasjonen KODE ble vurdert, besluttet vi høsten 2014 å legge ned konserveringsavdelingen. Den kunne rett og slett ikke ivareta museets samlede behov. Etter grundige utredninger og vurderinger av flere alternativer, ble det besluttet å etablere et felleskap med det regionale konserveringssenteret i Salhus og øvrige relevante aktører i Bergen og Hordaland. De tre konservatorene som sluttet hadde arbeidet med såkalt teknisk konservering av malerier og papir. Nå har KODE nærmere 50.000 gjenstander i samlingen, der materialrikdommen spenner mellom papir, maleri, sølv, keramikk, tekstil, foto, musikkinstrumenter, møbler og videoinstallasjoner. Det var nødvendig å finne en løsning som gjør at KODE fremover kan møte samlingens totale konserveringsbehov. Beslutningen om outsourcing skyldtes alene dette, og var ikke et besparende grep.

I 2013 ble det inngått en avtale mellom KODE, Zhongkun Investment Group og Peking University, som dreier seg om å styrke kompetansen på KODEs samling av kinesisk kunst. I tillegg skal syv marmorsøylere fra sommerpalasset Yuanming Yuan tilbakeføres fra KODE til Beijing. Hvordan går det med den prosessen?

– Søylene er gjort klare. De er rengjort og pakket for å tåle transporten. Men på grunn av kompliserte tollregler er selve utsendelsen satt på vent. Siden dette er snakk om et langsiktig samarbeid, må vi ta oss god tid og sørge for at alt er i orden før søylene sendes avgårde.

Hvilke kunstneriske høydepunkter vil du trekke frem fra 2014?

– Edvard Grieg Internasjonale Pianokonkurranse var en stor suksess. Høy kvalitet, en rekke søkere fra hele verden, og i tillegg ble deltakerne vurdert av en svært kompetent jury, noe som har gitt kon-

Joachim Carr fra Bergen gikk helt til topps i Edvard Grieg Internasjonale Pianokonkurranse 2014.

kurranse høyt kredibilitet internasjonalt. I tillegg vil jeg trekke frem vår utstilling med samtidsbroderier, *Nålens øye*. En utstilling som viser hvor godt de ulike fagkretsene i KODE samarbeider. Her møttes vår spisskompetanse på kunsthåndverk og visuell kunst. Resultatet var nydelig, og utstillingen løftet frem en tradisjonsrik teknikk og gjorde den relevant for vår tid. Bård Breivik-utstillingen var også utrolig fin. En stramt konseptuell, men også fysisk presentasjon av en nydelig kunstner. KODE ble dessuten innstilt til publikumsprisen 2014, delt ut av Norsk publikumsutvikling, der vi endte som én av tre finalister på grunn av vårt omfattende formidlingstilbud.

Hvilke tanker gjør du deg ellers om 2015?

– Vi ønsker å tenke mer helhetlig rundt de syv byggene som utgjør KODE. Samlet sett er KODE et unikt og fantastisk museum for kunst, kunsthåndverk, design, musikk og naturopplevelser. I tillegg vil vi videreutvikle samspillet mellom det lokale og det internasjonale som allerede er på plass i samlingene våre. Vi har en sterk norsk profil, med Munch, Grieg, Astrup, J.C. Dahl, men også store internasjonale stornavn som Picasso og Paul Klee. I dette krysspunktet møtes vesentlig norsk kulturarv og nyere internasjonal kunsthistorie. Her er det kunstfaglige paralleller som skal videreutvikles fremover. Jeg ser frem mot 2015 – og gleder meg virkelig til å jobbe fra det gode fundamentet vi har bygget videre på i 2014!

ORGANISASJON

Nysgjerrige tilhørere på omvisning i «Hulen», biblioteket i Harald Sæveruds komponisthjem Siljustøl.

Omvisning i Bård Breivik-utstillingen *History* i KODE 2.

Karin Hindsbo tiltrådte som ny direktør 3. februar 2014. Torger Ødegaard ble valgt som ny styreleder av Bergen bystyre 19. november 2014.

Det har i 2014 vært et betydelig fokus på å arbeide med organisasjonens sammensetning. Alle arbeidsoppgaver og funksjoner er blitt kartlagt, og det er tegnet opp ny struktur og nytt organisasjonskart. I den nye strukturen er det tatt hensyn til en helhetstenkning for den samlede organisasjonen KODE. Det innebærer optimering av betingelser for kunnskapsutvikling og kvalitet, tydelighet i rollefordelinger og arbeidsganger, effektivisering, inntjeningsmuligheter og kompetanse.

Inn mot 2015 er det er rekruttert inn spisskompetanse på marked, økonomi, kommunikasjon og sikkerhet.

Avvikling av midlertidige stillinger, ansettelsesstopp ved frivillig fratreden, og effektivisering av rutiner og systemer har muliggjort denne kompetanserekrutteringen, som vil fortsette i 2015 og 2016. Funksjoner som ikke kunne løfte oppgavene i organisasjonen har blitt evaluert og outsourcet. Det gjelder eksempelvis konserveringsavdelingen.

Den nye organisasjonsstruktur er styrevedtatt, basert på innspill fra alle ansatte og gjennomført med tillitsvalgte og konsulenter på organisasjon og arbeidsrett.

125

ansatte

Styret har i 2014 bestått av:

- Henning Warloe, leder (Bergen kommune) til 1/9
- Torger Ødegaard, leder (Bergen kommune) fra 9/12
- Ruth Brudvik, nestleder (Bergen kommune)
- Mona Røsvik Strømme (Hordaland fylkeskommune)
- Henrik von Achen (Universitetet i Bergen)
- Åsta Otteren Ellingsen/Vibeke Harild (Representantskapet)
- Tine Fure Hayes (ansatt)
- Natalia Pasko (ansatt)

Vara:

- Dag Skansen (Bergen kommune)
- Inger Johanne Seim (Bergen kommune)
- Inger Ulvund (Hordaland fylkeskommune)
- Signe Bakke (Universitetet i Bergen)
- Vibeke Harild/Åsta Otteren Ellingsen (Representantskapet)
- Frode Sandvik (ansatt)

Representantskapet

Ordfører er Oddmund Søylen (Bergen kommune)
 For øvrig består representantskapet av en representant fra disse organisasjonene: Bergen Arkitekt Forening, Bergen Kunstmuseums Venner, Bildende Kunstneres Forening Hordaland, Permanentens Venner, Fartein Valens Minne, Hordaland fylkeskommune, Institutt for kulturstudier og kunsthistorie (UiB), Kunsthøgskolen i Bergen, Lysøen-kretsen, Museet Lysøen/Fortidsminneforeningen, Musikernes Fellesorganisasjon, Norske Kunsthåndverkere Vest Norge, Os kommune, Siljustøls Venner, Stiftelsen Siljustøl, Stiftelsen Vestlandske Kunstindustrimuseum, Troldhaugens Venner. Representantskapet holdt 2 møter i 2012, 23/4 og 29/10.

UTSTILLINGER

KODE hadde åtte nye utstillinger i 2014. Fire var omfattende temporære utstillinger som presenterte et spenn av uttrykk innen billedkunst og kunsthåndverk.

nye utstillinger

1. KODE SAMTID – JEG!

7. FEBRUAR – 1. JUNI

KODE 1

En utstilling som ønsket å vise og diskutere hvordan samtidskunsten forholder seg til begrepet identitet i vår tid.

Kurator: **Eli Okkenhaug**

2. BÅRD BREIVIK. HISTORY.

23. MAI – 21. SEPTEMBER

KODE 1, 2, 3 OG 4

Omfattende markering av en av Bergens største og mest anerkjente samtidskunstnere.

Kurator: **Frode Sandvik**

3. DEN KLASSISKE REISEN

20. JUNI – 24. AUGUST

KODE 1

Store presentasjon av tre viktige århundrer i verdens kunsthistorie, fra 1500 til 1800-tallet.

Kurator: **Knut Ormhaug**

4. KUNSTHÅNDVERK 2014

19. AUGUST–14. DESEMBER

KODE 1

Norske Kunsthåndverkeres årsutstilling, i 2014 presentert i samarbeid med KODE.

5. NÅLENS ØYE. SAMTIDSBRODERI.

10. OKTOBER – 4. JANUAR

KODE 2

Utstilling viet broderier i samtidskunsten, en tradisjonsrik teknikk som stadig får ny aktualitet.

Kurator: **Frode Sandvik** og **Anne Britt Ylvisåker**

6. PALESTINSKE FLYKTNINGER I LIBANON

18. OKTOBER – 2. NOVEMBER

KODE 1

Fotopresentasjonen «Hjem - palestinske flyktninger i Libanon» av fotograf Kay Berg, i samarbeid med Norsk Folkehjelp.

7. VÅRT SAMFUNN. UTSTILLING AV ELEVARBEIDER.

12. JUNI – 13. JULI

KODE 1

500 skolelever var innom utstillingen KODE samtid – Jeg! De fikk lage sin egen utstilling inspirert av besøket.

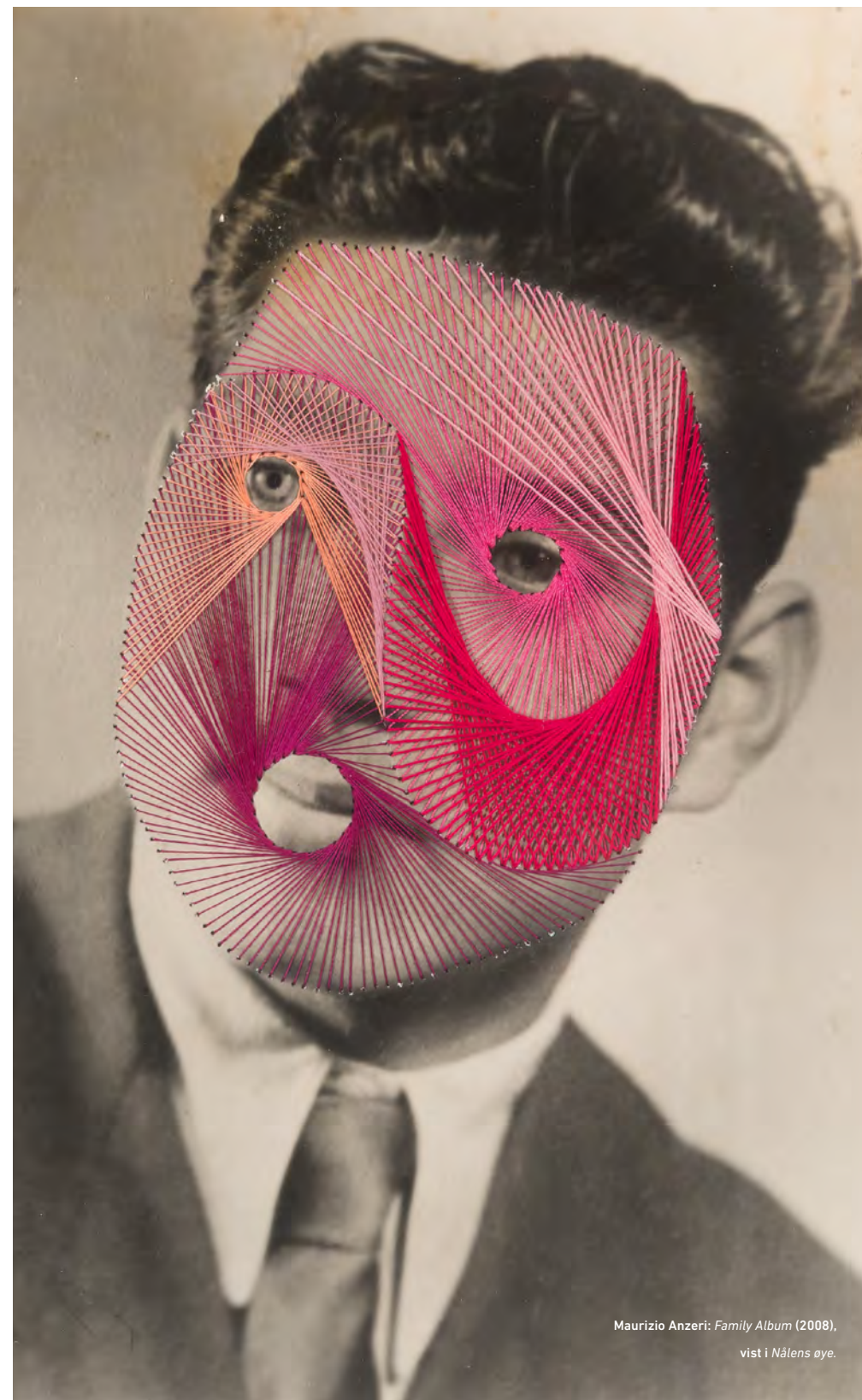
8. THE WHITE CIRCLE

24. MAI – 3. JUNI

KODE 4

I samarbeid med Festsplene i Bergen viste KODE en installasjon laget av den russiske kunstner- og aktivistgruppen Pussy Riot.

I 2014 samarbeidet vi også med kunst- og kulturhuset Kabuso i Øystese om utstillingen Vårt herlige hjem, mellom 31.mai – 31. august. Utstillingen var en del av grunnlovsjubileet, kuratert av sjefskonservator Knut Ormhaug fra KODE.

Maurizio Anzeri: Family Album (2008), vist i Nålens øye.

Francois Boucher (1703-70): *Pastorale*.
Vist i Den klassiske reisen.

Jim Darbu: *First Contact* (2013), vist i *Kunsthåndverk 2014*.

Eilev: *Vårt samfunn*.
Elevarbeid fra utstillingen

Karina Nøkleby Presttun: *Tomas og huset på Ask* (2013), vist i *KODE Samtid - Jeg!*

KONSERTER

Hjemme hos Grieg. Sigurd Sandmo, direktør for KODEs komponisthjem og for Edvard Grieg Internasjonale Pianokonkurranse, med konkurransedeltakere fra 19 land, 11. oktober 2014.

I 2014 avviklet Komponisthjemmene 440 arrangementer, hvorav 421 var konserter eller annen formidling som inkluderte levende musikk. Trolldhaugen sto for 369 konserter i 2014, mot 324 i 2014.

Dette gjør Trolldhaugen til en av landets største konsertscener. Hver dag gjennom hele sommeren presenterer Norges beste pianister Griegs musikk med en personlig vri.

KODE arrangerte også i 2014 Edvard Grieg Internasjonale Pianokonkurranse, finansiert med betydelige private midler, med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen som hovedsponsor. Konkurransen er forankret på Trolldhaugen og er et samarbeid med andre musikk institusjoner lokalt, regionalt og nasjonalt. I 2014 hadde konkurransen over 100 internasjonale søkere, som ble vurdert av en profilert internasjonal jury.

Konkurransen ble vunnet av Joachim Carr fra Norge. Førsteprisen var på 30.000 Euro, en albumutgivelse og flere konsertoppdrag.

– Edvard Grieg Museum Trolldhaugen har for andre gang gjennomført Edvard Grieg Internasjonale pianokonkurranse. Alle våre erfaringer og tilbakemeldinger underbygger at arrangementet var en enda større suksess enn i 2012. Vi kan vise til voksende internasjonal interesse for deltakelse, svært høyt musikalsk nivå, unik forankring i musikkbyen Bergen, godt samarbeid med andre musikk institusjoner og bred eksponering i det nasjonale nyhetsbildet. Vi registrerer videre at vinneren Joachim Carr nå får en rekke konsertoppdrag både i Norge og utlandet, og at seieren i Edvard Grieg Internasjonale Pianokonkurranse løftes frem av både konsertarrangører og kritikere. Konkurransen i 2014 har skapt store resultater å bygge videre på, og vi er dypt taknemlige overfor konkurransens eksklusive private sponsor, Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

Sigurd Sandmo, direktør for KODEs komponisthjem

Liv Glaser ble tildelt Grieg-prisen for 2014. I forbindelse med Trolldhaugens hagefest spilte hun i Trolldsalen.

421
arrangerte
konserter

FORMIDLING

1390

formidlings-
arrangementer

Paneldebatter, kuratormøter, foredrag, tegnekurs for barn, kunst-yoga og omvisninger med kunstvitere. KODEs publikum har et bredt tilbud av formidlingsarrangementer å velge blant.

Det har i 2014 vært 1.390 formidlingsarrangementer i KODE, med i alt 34.344 besøkende.

Barn og unge

KODE investerer betydelige ressurser i formidling til barn og unge. I 2014 har KODE hatt 16 ulike tilbud for Den kulturelle skolesekken, i tillegg til egne tilbud til barnehager, videregående skoler, universiteter og høyskoler. Her knyttes problemstillinger rundt musikk, kunst og design opp mot læringsmål i ulike skolefag.

KODEs huser også Kunstlab, Norges første kunstmuseum spesielt tilrettelagt for barn og unge. Her kan barn møte kunst på sine egne premisser. I Kunstlab arrangeres tegnekurs, rebuser, omvisninger og spesielle arrangementer i forbindelse med Barnas kulturhelg og Kulturnatt. Hver helg og i skoleferiene fylles Kunstlab opp av nysgjerrige og kunstinteresserte barn og familier.

Komponisthjemmene har også egne pedagogiske opplegg for barn, med innslag av levende musikk

og egne barnehageopplegg med profesjonelle musikere. For eksempel gjennom påskekrimforestillingen «Finn frosken» i påsken. I høstferien ble det arrangert Trollomvisning for barn. På disse arrangementene hadde Troldhaugen til sammen over tusen besøkende.

I tillegg fortsatte den vellykkete tradisjonen med «Jul i Komponisthjemmene», med juletrepynting i Villaen, fortellinger, konsert og juleverksted. Da julegranen på Siljustøl ble tent 6. desember, deltok 1500 mennesker.

Nytt fengselsamarbeid

KODE streber etter differensierte formidlings-tilbud, slik vi skal kunne tilby noe for alle. I 2014 utviklet vi et prosjekt sammen med fengslene Bjørgvin og Ulvsnesøy, en idé som hadde utspring i en workshop i regi av Kulturrådet. Her ble museumsbesøk kombinert med digitale fortellinger, samt et designprosjekt i Bergen fengsel og en utstilling. Tilbudene har fungert svært bra, med gode tilbakemeldinger både fra innsatte og samarbeidspartnere i fengslene. Målet er å fortsette og utvikle tilbudet.

Engasjerte barn i KODE 3, som huser verdens tredje største Munch-samling.

8836

antall elever fra
grunnskolen på
omvisning

969

antall besøkende
barnehagebarn

Kunst + Yoga

Et annerledes og sanselig møte med kunst: i form av yoga og kunstfaglig omvisning i museet. I 2014 er det arrangert 16 Kunst + Yoga timer. Kunst + Yoga ble trukket frem som en av begrunnelsene for KODEs nominasjon til Publikumsprisen 2014.

Språk

I KODE sentrum tilbys formidling på norsk og engelsk. På Komponisthjemmene tilbys det i tillegg formidling på tysk, russisk, mandarin kinesisk, fransk, italiensk, japansk, spansk, ukrainsk, islandsk, nederlandsk, koreansk, polsk, kantonesisk og gassisk.

FORVALTNING

KONSERVERING & REGISTRERING

I løpet av 2014 ble det gjennomført en større strukturell prosess hvor behovene i den konsoliderte organisasjon KODE ble vurdert. Som en følge av dette ble KODEs konserveringsavdeling nedlagt høsten 2014. Konserveringsavdelingen besto av tre ansatte, såkalte «tekniske konservatorer» med primær kompetanse på maleri, papir. Avdelingen ivaretok den såkalte tekniske, materialbaserte konservering av kunstgjenstandene.

Konserveringsavdelingen i KODE stammet fra det tidligere Bergen Kunstmuseum. Ved konsolideringen i 2007 ble det klart at konserveringsavdelingen med sin bemanning på tre tekniske konservatorer ikke kunne ivareta behovet i Bergen Kunstmuseums samling, enda mindre i den konsoliderte organisasjonen. Bergen Kunstmuseum hadde før konsolideringen cirka 10.000 gjenstander i sin samling. KODE har nå nærmere 50.000 gjenstander med stor variasjon i materialer. Det spenner mellom papir, maleri, sølv, keramikk, tekstil, foto, musikkinstrumenter, møbler og så videre.

Etter grundige utredninger og vurderinger ble det høsten 2014 derfor besluttet å legge ned avdelingen. I stedet etableres et felleskap med det regionale konserveringssenteret i Salhus og øvrige relevante aktører i Bergen og Hordaland om konserveringstjenestene.

Store deler av den preventive konserveringen har derfor blitt flyttet over på driftsavdelingen. Slik kan KODE prioritere tjenester etter hvor behovet er i samlingen og når behovet er der. KODE har fortsatt konserveringskompetanse i museets kunstfaglige stab.

SAMLINGENE

Total tilvekst i KODEs samling var i 2014 på 38 kunstverk/gjenstander.

Det er snakk om verk av Christian Fr. Schjøtt, Moritz Kaland, Bård Breivik, Laurie Grundt, Elsebeth Rahlff, Georg Backer Berg, Liu Jinahua, Leif Stangeby-Nielsen, Toril Bjørg, Nina Malterud, Åse Ljones, Åsil Bøthun, Ingunn O. Myrklund, Sissel Calmeyer, Heidi Bjørgan, Gunvor N. Antonsen, Æsa Bjørk, Margrethe Loe Elde, Ingjerd Hanevold, Sissel Palmstrøm, Marit Følstad, Ove Harder Finseth, Tone Vigeland, Ingrid Nord, Kari Haakonsen, Siri Ensrud, Paulina Pöllänen, Randi Annie Strand, Kristine Fornes, Hildur Bjarnadóttir.

Museet har i 2014 mottatt ti kunstverk av Nikolai Astrup i deponi, alle fra Sparebankstiftelsen DnB/Dextra Artes.

KODE lånte i 2014 ut 71 kunstverk til utstilling i nasjonale og internasjonale institusjoner. Blant annet ble verker utlånt til utstillingen «Peder Balke – visjon og revolusjon», som ble vist ved Nordnorsk kunstmuseum i Tromsø og ved National Gallery i London, der utstillingen trakk nærmere 240.000 besøkende.

I KODE 3 kan man betrakte Mathias Blumenthals spektakulære tak- og veggdekorerte rom.

DE KINESISKE SØYLENE

KODE har Norges største samling av kinesisk kunst, som består av over 4000 gjenstander. Samlingen inneholder alle typer kinesisk kunst og strekker seg i et tidsrom på 3500 år.

I 2013 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom KODE, den kinesiske sponsorgruppen Zhongkun Investment Group og Peking University. Dette er først og fremst et akademisk samarbeid som skal styrke museets kinesiske samling og kunnskapen om den. Zhongkun Investment Group har sponset samarbeidet med 10 millioner norske kroner, et vesentlig bidrag som betyr at KODE kan løfte kompetansen til et nytt nivå på dette området.

Avtalen innebærer også at syv marmorsøylar fra sommerpalasset Yuan Ming Yuan tilbakeføres fra KODE til Beijing i et langsiktig deponi. Søylene tilhører opprinnelig det keiserlige Sommerpalasset i Beijing. Samleren general Johan Wilhelm Normann Munthe (1864–1935) kjøpte og innførte søylene på lovlig vis.

Ved utgangen av 2014 var søylene pakket ned, vurdert, kategorisert, rensert og klargjort for forsendelse. I påvente av avklaring rundt kompliserte tollregler, er selve utsendelsen satt på vent.

FORSKNING OG NETTVERK

I august 2014 arrangerte KODE en tverrfaglig internasjonal forskningskonferanse om kunst og nazisme, i samarbeid med Universitetet i Bergen. Konferansen *Kunst i kamp* tok utgangspunkt utstillingen *Kunst og ukunst* som ble vist i Oslo, Stavanger, Trondheim og Bergen i 1942–43.

Utstillingen var inspirert av flere offisielle kunstmønstringer i det nazistiske Tyskland, utstillingsvinduer for den offisielle ideologien under Hitler og uttrykk for en effektiv kunst- og propagandaorganisasjon. *Kunst i kamp* samlet en rekke internasjonale forskere som sammen undersøkte hvilke vilkår kunsten og kunstinstitusjonene har når de brukes i strid.

KODEs vitenskapelige personale er for øvrig tilknyttet flere internasjonale og nasjonale forskernetverk. Forskningsaktiviteten ved Troidhaugen er forankret ved Senter for Griegforskning. I tillegg deltar fagstab og direktør i en lang rekke faglige nettverk, seminarer, konferanser og debatter.

SAGT OM KODE

«Ved 200-årsjubileet for Norges grunnlov er det godt å minnes disse to som bidro til å lage 'lyden av Norge'. Det er i takknemlighet for hva Nina og Edvard Grieg ga av tanker og toner for nasjonen og verden, denne kransen nå skal legges ved gravstedet deres».

Statsminister Erna Solbergs tale ved Edvard og Nina Griegs grav på Trolldaugen, 17. mai

«Hvis direktøren på KODE ikke står på en liste over våre viktigste kulturledere, er den listen ikke god nok. KODE er en kjempesvær og viktig institusjon i Norge, så jeg ble godt indignert på institusjonens vegne».

Direktør Karin Hindsbo til Aftenposten 12. juli

«Idet jeg kommer inn på Kunsthåndverk 2014, blir jeg fullstendig satt ut. Den er nydelig – og helt forferdelig.»

Klassekampen, Tommy Olsson, 12. november

«Nålens øye viser oss samtidsbroderiet som politisk, kritisk og erotisk, som rått, vilt og vakkert.»

Morgenbladet, Sigrun Hodne, 17. oktober

«Bård Breiviks History er mer enn en utstilling. Den er et estetisk museum. Et wunderkammer. Et kunstverk i seg selv».

Bergens Tidende, Øystein Hauge, 28. mai

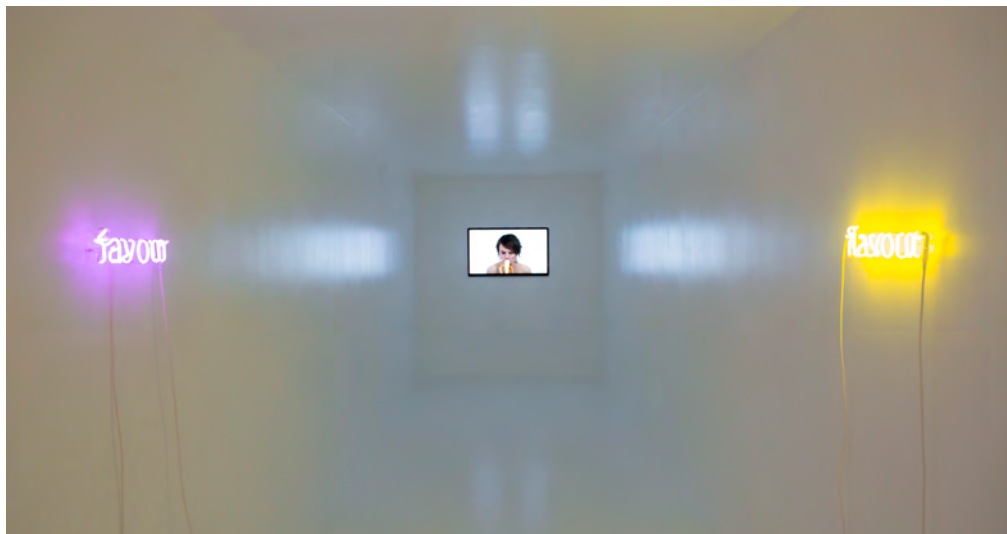
«Joachim Carr fra Fana gjorde rent bord. Han vant publikumsprisen. Han vant BFOs egen pris. Og han vant den internasjonale juryens førstepris i hovedkonkurransen».

Bergens Tidende, Peter Larsen, 21. oktober

«Det er helt forunderlig at det finnes et sted som Lysøen rett utenfor Bergen».

Kunstreisen, NRK P2, 17. mai

KOMMUNIKASJON

Marit Følstad: *Stop Talking (2008)*, vist i utstillingen
KODE Samtid - Jeg!

I MEDIEBILDET

Totalt fikk museet rundt 1.770 nasjonale medieoppslag i 2014, med utgangspunkt i KODEs faglige innhold og aktiviteter.

Internasjonalt fikk museet cirka 350 oppslag, der vel 300 omhandlet KODEs samarbeid med Peking University.

I 2013 var et høyt antall av KODEs presseoppslag relatert til det årets innbrudd i Kina-samlingen, og vi kan derfor si at KODE i 2014 har opplevd en økning i mediedekningen av vårt kunstfaglige virke. Dette skyldes blant annet stor interesse rundt Edvard Grieg Internasjonale Pianokonkurranse, Bård Breivik-utstillingen *History*, og den omdiskuterte *Kunsthåndverk 2014*-utstillingen. Økningen henger også sammen med flere kronikker og debattinnlegg fra direktør Karin Hindsbo.

Vi har innskjerpet våre opptellingsmetoder av mediedekning. Dermed er resultatet av KODEs synlighet i mediebildet i 2014 i høy grad tilfredsstillende.

DIGITAL FORMIDLING

KODEs nettsider brukes som dynamiske og oppdaterte formidlingsplattformer og informasjonsportaler. Museet drifter for øyeblikket fem nettsider: et felles KODE-nettsted, et for hvert av de tre komponisthjemmene, og en egen for Edvard Grieg Internasjonale Pianokonkurranse.

Totalt 196.987 besøkte nettsidene i løpet av året. Av disse var 124.301 unike besøkende, en god økning fra 2013.

KODE PÅ SOSIALE MEDIER

KODE er på Facebook, Twitter og Instagram. Det opereres også med egne sosiale medieprofiler for de tre Komponisthjemmene. Disse har til sammen fått rundt 11.000 følgere i løpet av 2014, noe som tilsvarer en tredobling sammenliknet med året før.

Yoga i Tårnsalen, en annerledes
tilnærming til kunsten.

ØKONOMI

ÅRSREGNSKAP 2014

KODE, KUNSTMUSEENE I BERGEN
Organisasjonsnummer: 990 269 343

RESULTATREGNSKAP

DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	Note	2014	2013
Billettinntekter, salgssinntekter m.m		13 970 901	13 055 481
Offentlige tilskudd	3	74 178 918	71 690 918
Leieinntekter		2 889 720	2 065 684
Annen driftsinntekt	10	6 255 739	3 498 804
Sum driftsinntekter		97 295 277	90 310 888
Varekostnad		2 653 766	2 216 776
Lønnskostnad	2	41 004 924	37 587 739
Ordinære avskrivninger	4	692 661	564 852
Husleie		19 239 047	20 901 540
Kjøp av kunst	7	118 500	127 777
Annen driftskostnad	10	31 456 144	27 984 901
Sum driftskostnader		95 165 042	89 383 585
Driftsresultat		2 130 236	927 302
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		490 812	353 956
Annen finanskostnad		27 707	61 767
Resultat av finansposter		463 105	292 188
Ordinært resultat før skattekostnad		2 593 340	1 219 491
Skattekostnad	9	233 508	49 356
Ordinært resultat		2 359 832	1 170 135
Årsresultat		2 359 832	1 170 135
OVERFØRINGER			
Avsatt til annen egenkapital		2 359 832	1 170 135
Sum overføringer		2 359 832	1 170 135

BALANSE

EIENDELER	Note	2014	2013
ANLEGGSMIDLER			
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Permanente utstillinger	1, 4	1 427 526	1 974 348
Vannledning Lysøen	1, 4	118 658	152 715
Maskiner, inventar og utstyr	1, 4	144 261	256 043
Sum varige driftsmidler		1 690 445	2 383 106
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Egenkapitalinnskudd KLP	1	283 516	235 129
Andre langsiktige fordringer	1	11 358	11 358
Sum finansielle anleggsmidler		294 874	246 487
Sum anleggsmidler		1 985 319	2 629 593
OMLØPSMIDLER			
Varebeholdning	1	2 052 108	2 979 457
Fordringer			
Kundefordringer	1	1 050 768	488 184
Andre kortsiktige fordringer	1	2 099 650	3 643 803
Sum fordringer		3 150 418	4 131 986
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	24 758 546	25 066 201
Sum omløpsmidler		29 961 072	32 177 644
Sum eiendeler		31 946 390	34 807 237
EGENKAPITAL OG GJELD			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Grunnkapital		200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen fri egenkapital		4 654 307	2 294 474
Sum opptjent egenkapital		4 654 307	2 294 474
Sum egenkapital		4 854 307	2 494 474
GJELD			
Tilskudd spesielle formål			
Mottatte bundne tilskudd	8	17 077 846	1 905 605
Sum tilskudd spesielle formål		17 077 846	1 905 605

KORTSIKTIG GJELD

Leverandørgjeld		2 597 633	23 028 163
Betalbar skatt	9	220 000	50 000
Skyldig skattetrekk og offentlige avgifter		3 090 361	2 822 876
Skyldige feriepenger og lønn		3 886 433	3 219 296
Annen kortsiktig gjeld		219 811	1 286 823
Sum kortsiktig gjeld		10 014 238	30 407 158

Sum gjeld **27 092 084** **32 312 763**

Sum egenkapital og gjeld **31 946 390** **34 807 237**

Bergen, 26.02.2015

Styret i KODE Kunstmuseene i Bergen

Tørgjer Ødegaard
Styreleder

Ruth Brudvik
Nestleder

Mona Røsvik Strømme
Styremedlem

Henrik von Achen
Styremedlem

Åsta Otteren Ellingsen
Styremedlem

Tine Fure Hayes
Styremedlem

Natalia Pasko
Styremedlem

Karin Hindsbo
Direktør

NOTER

NOTE 1

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Fordringer og gjeld klassifiseres som omløpsmidler/kortsiktig gjeld dersom de forfaller innen ett år.

Varige driftsmidler avskrives lineært over antatt økonomisk levetid.

Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende, etter fradrag for avsetning til tap.

Varebeholdning er oppført til laveste av innkjøpspris og virkelig verdi.

Billettinntekter, salgsinntekter m.m, leieinntekter og andre driftsinntekter inntektsføres når de er opptjent.

Driftstilskudd inntektsføres i det året tilskuddet er gitt for. Øremerkede tilskudd og gaver inntektsføres i takt med fremdrift på prosjektene.

Kostnader blir regnskapsført etter sammenstillingsprinsippet, dvs at kostnader blir regnskapsført i samme periode som tilhørende inntekt blir inntektsført.

Deler av stiftelsens leieinntekter er skattepliktige. Skattekostnaden består av betalbar skatt.

NOTE 2

LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER ETC

	2014	2013
Lønninger og feriepenger	32 803 294	30 263 577
Styrehonorar	244 113	170 770
Arbeidsgiveravgift	4 979 596	4 818 098
Lønnsrefusjoner	-1 717 645	-1 206 616
Premie kollektiv pensjonsforsikring	4 314 705	3 213 309
Andre personalkostnader	380 860	328 601
Sum	41 004 923	37 587 739

Stiftelsen har i 2014 hatt ansatte som utfører ca. 58,6 årsverk

Ytelser til ledende personer:

Lønnsinnberettet for inntektsåret 2014 for direktør kr. 887.655,-

Styrehonorar er utbetalt med kr. 244.113,-.

Revisjonshonorar er utbetalt med kr. 107.100,- eks mva, herav kr. 34.000,- konsulentbistand.

Museet er forpliktet til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Museet har pensjonsavtaler som oppfyller kravene i loven.

NOTE 3

OFFENTLIGE TILSKUDD

	2014	2013
Tilskudd fra staten	19 599 000	18 936 000
Tilskudd fra Hordaland fylkeskommune	3 474 000	3 378 000
Tilskudd fra Bergen kommune	51 105 918	49 376 918
Sum	74 178 918	71 690 918

NOTE 4

SPESIFIKASJON AV ANLEGGSMIDLER

	Vannledning Lysøen	Maskiner/ inventar/utstyr	Faste utstillinger	Sum
Anskaffelsesverdi 01.01	340 571	2 477 787	8 195 909	11 014 267
Tilgang i året	0	0		0
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelsesverdi 31.12	340 571	2 477 787	8 195 909	11 014 267
Mottatt investeringstilskudd	0	986 152	4 725 000	5 711 152
Akk. avskrivninger	221 913	1 347 374	2 043 383	3 612 670
Bokført verdi 31.12	118 658	144 261	1 427 526	1 690 445
Årets ordinære avskrivning	34 057	111 782	546 822	692 661

NOTE 5

BUNDNE MIDLER

Av selskapets likvider utgjør kr. 1.424.236,- bundne midler.

NOTE 6

PENSJONSFORPLIKTELSER

Kunstmuseene i Bergen har pensjonsavtaler gjennom Kommunal Landspensjonskasse og Bergen Kommunale Pensjonskasse, samt Avtalefestet Pensjon. Pr. 31.12.14 var 90 ansatte med i ordningene. Den regnskapsførte pensjonskostnaden i 2014 kr. 4.314.705,- er lik betalt pensjonspremie, og er kostnadsført som lønnskostnad.

NOTE 7

KUNSTKJØP

Museet har i 2014 kjøpt kunst for kr 1.118.500,-. Museet har mottatt kr 1.000.000,- til dette formålet fra Bergen kommune.

NOTE 8**TILSKUDD SPESIELLE FORMÅL**

Posten "Tilskudd spesielle formål" inneholder tilskudd motatt i 2014 eller tidligere, hvor prosjektet ikke er gjennomført eller hvor tilskuddet skal overføres andre kostnadsbærere.

	2014	2013
"Universell utforming"	89 420	89 420
"Villa" Lysøen	369 637	369 641
Troldsalen del II	3 599 701	14 590
Lysøen "Buen"	250 000	250 000
"Kunstlab" bokstøtte	30 000	30 000
"BGFF"	250 000	250 000
"WC Siljustøl"	150 000	150 000
"Bryllup og fest" sølvsamlingen	118 118	118 118
"Edvard Grieg piano Competition"	60 706	133 836
"Kampen om kvaliteten" Ny fast utstilling i KODE 1	448 605	500 000
"Breivik og kongedørene" nye dører KODE 1	200 000	
Sikringsmidler fra kulturrådet	387 000	
Zhongkun group	9 440 983	
Bokprosjekt fra fylket	25 000	
"Digitalisering Siljustøl"	100 000	
"Inngangsparti KODE 4"	171 500	
"Ungdom"	30 000	
Støtte til internasjonal markedsføring. Edv Grieg piano Konkurransen	100 000	
Prosjekt "249695-8106" Fylket	40 000	
"Gaveforsterkning Trolds sal II"	608 957	
Børs legat kunst	310 001	
Grans legat formidling	298 215	
Sum	17 077 846	1 905 605

NOTE 9**SKATT**

Stiftelsen er skattepliktig for deler av leieinntektene.

Skattekostnad i resultatregnskapet fremkommer på følgende måte:

For mye avsatt skatt 2013	13 508
Beregnet skatt 2014	220 000
Skattekostnad i resultatregnskapet	233 508

Balanseført betalbar skatt består av estimert beregnet betalbar skatt for 2014.

NOTE 10**PROSJEKTINNTEKTER/KOSTNADER**

Andre inntekter og andre driftsutgifter er pga to større prosjekter blitt langt høyere enn i 2013.

Dette gjelder Trolds sal II og Edvard Grieg Pianokonkurransen.

KODE   / kodebergen
KODEBERGEN.NO